

УСЛОВИ ЗА КАСКО ОСИГУРУВАЊЕ НА МОТОРНИ И ШИНСКИ ВОЗИЛА

ВОВЕДНИ ОДРЕДБИ

- (1) Во овие услови изразите ќе ги имаат следните значења:
„осигурувач“ – САВА осигурување а.д. Скопје
„договорувач на осигурување“ - лице кое со осигурувачот склучува договор за осигурување;
„осигуреник“ – лице, чиј имот е осигурен и на кого му припаѓаат правата од осигурувањето;
„премија“ - износ кој се задржува, односно плаќа за осигурување по договор за осигурување;
„сума на осигурување“ - износ на кој имотот, односно имотниот интерес е осигурен;
„полиса“ - документ на договорот за осигурување;
„надомест на штета“ - износ кој осигурувачот му го плаќа на осигуреникот согласно договорот за осигурување;
„мала материјална штета“ – согласно Законот за безбедност во сообраќајот на патиштата;
- (2) Овие услови се употребуваат за:
- 1) каско осигурување на моторни возила;
 - 2) осигурување од кршење и
 - 3) осигурување на багаж, патни колекции на примероци на стока и други предмети во моторни возила

I. КАСКО ОСИГУРУВАЊЕ

ПРЕДМЕТ НА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 1

- (1) Кај сите начини на каско осигурување освен кај каско осигурување на прв ризик и делумно каско, предмет на осигурување се сите видови моторни, приклучни и шински возила како и велосипеди со помошен мотор (во продолжение: возила) и нивните составни делови додека се тие вградени или прицврстени во /на возилото.
- (2) За составни делови се сметаат фабрички вградена опрема, систем или самостојна техничка единица која како составен дел на определен вид, тип и модел на возило се наведени во договорот за осигурување како и законски пропишаната опрема на возилото.
- (3) Доколку е тоа посебно договорено и наведено во договорот за осигурување, предмет на осигурување може да биде и дополнително нарачана и вградена или прицврстена опрема, систем или самостојна техничка единица, конструкциски наменета за употреба во возилото и надвор од него, која не е опфатена со понудата на производителот на возилото и не била фабрички вградена или прицврстена во/на возилото.
- (4) Деловите од возилото кои се одделени од возилото не се предмет на осигурување, освен ако не е поинаку договорено.
- (5) Предмет на осигурување кај каско осигурување на прв ризик се исклучиво патнички моторни возила постари од 6 години, сметано од датумот на годината на производство, и нивните составни делови кои се вградени или прицврстени во/на возилото.
- (6) Предмет на осигурување кај делумно каско осигурување се ветробрански стакла на патнички моторни возила, товарни моторни возила и автобуси.
- 1) Предмет на осигурување не може да бидат:
 - 1.панорамски стакла и стаклени кровови,
 - 2.огледала иретровизори,
 - 3.светла и светлосни тела.
 - (7) Предмет на осигурување кај каско осигурувањето на возила на поправка во автомеханичарски работилници се исклучиво тугите моторни возила кои работилницата ги преземала за поправка.

ОСИГУРЕНИ ОПАСНОСТИ (РИЗИЦИ)

Член 2

- (1) Осигурените опасности кои осигуреникот може да ги одбере зависно од начинот на осигурување (член 16,17,18,19,20,21 и 22) се:
- 1) сообраќајна несреќа - судар, удар, превртување, лизгање, паѓање во бездна и слично;
 - 2) паѓање или удар на некој предмет вклучувајќи и паѓање на снег и мразулци;
 - 3) паѓање на воздушно летало - за паѓање на воздушно летало се смета кога воздушното летало од било кој вид (моторен авион, едрилица, хеликоптер, ракета, балон, параглајдер, падобран и сл.) или дел од него ќе падне на осигуреното возило или ќе удри во него;
 - 4) оштетување или уништување од глодари, диви или домашни животни. Осигурувањето не ја покрива посредната штета која ќе настане како последица од непосреден контакт на возилото со диви или домашни животни и значи понатамошна штета, како ни штетата која ќе настане поради обид за спречување на непосреден контакт. Посредната штета е платлива ако настане со еден од другите осигурени опасности.
 - 5) кршење или оштетување на стандардно вграденото стакло на осигуреното возило;
 - 6) кршење или оштетување на вградени надворешни светлечки тела и огледала на осигуреното возило;
 - 7) потопување на осигуреното возило во текот на превоз со траект;
 - 8) штета при помош на повредени лица, односно спречување на поголема штета на предмети (постапување во крајна нужда);
 - 9) пожар - за пожар се смета оган настанат вон местото определено за палење и оган кој ова место го напуштил и може понатаму да се развива со својата сопствена сила;
 - 10) директен удар на гром - осигурувањето ја покрива штетата предизвикана од дејството на сила или топлина на гром и штетата од директен удар на предмети што ги срушил громот;
 - 11) ненадејно надворешно топлинско или хемиско дејствување врз осигуреното возило;
 - 12) експлозија - за експлозија се смета ненадејно пројавување на сила заснована на тежнине на пара или гасови за проширување.
 - 13) луѓа - за луѓа се смета ветер, кој дува со брзина од најмалку 17,2 м во секунда односно 62 км на час и со јачина од најмалку 8 степени според Бофоровата скала;
 - 14) град - со осигурувањето се опфатени штетите од уништување односно оштетување на осигуреното возило што се предизвикани од удар на градот;
 - 15) лизгање на терен и одронување на земјиште - за лизгање на терен се сметаат ненадејни геолошки движења на земјината површина на коси терени, со јасни манифестации на кршење на површината на тлото. Како одронување се подразбира откинување и уривање на парче цврст материјал како геолошка појава;
 - 16) снежна лавина - се смета снежна маса во движење која се откинала од планинските страни. Осигурувањето ја покрива и штетата која ќе настане поради воздушен притисок кој го предизвикала снежната лавина;
 - 17) поплава, порој или висока вода:
Поплава е стихийно неочекувано плавење на терен од постојани води (реки, потоци, езера) поради тоа што водата се излила од коритото или провалила одбрамбени насипи или брани како и излевање на вода поради високи плими и бранови со невообичаена сила или поради вонреден доток на вода од вештачки езера. Со осигурувањето се

опфатени само штетите предизвикани на осигуреното возило за време додека поплавата трае и непосредно после повлекувањето на водата.

За порој се смета стихијно неочекувано плавење на терени од водена маса која се образува на низбрдни терени поради силни атмосферски врнежи и се слива на улици и патишта.

За поплава се смета и висока вода и подземна вода како нејзина последица.

Осигурувањето ја покрива и штетата која ќе настане откако високата или подземната вода ќе ја надмине висината на водата или протокот кој го покажува најблискиот водомер.

Осигурувањето не ја покрива штетата која ќе настане:

- на возилото за време кога тоа се наоѓа на простор помеѓу поток, односно река, освен ако тоа не е посебно договорено и

- на возилото за време кога тоа се наоѓа во полно или пресушено корито на поток или река, освен ако тоа не е посебно договорено.

- поради возење во поплавено подрачје, корито на поток или река или во случај ако на возачот му е познато дека вози во пресрет на стихијно дејствување на води, освен кога се спасуваат луѓе.

18) провална кражба, разбојништво, кражба на делови што се во/на возилото и противправно одземање на возилото со цел тоа да се употреби за возење.

Се смета дека опасноста настанала ако возилото не се пронајде во рок од 60 дена од денот кога исчезнувањето на возилото било пријавено кај надлежниот орган.

Осигурувањето не ја покрива штетата во случај:

- на затајување ако сторителот е лице на кое осигуреникот му го дал осигуреното возило на управување и употреба, освен ако е возилото изнајмено (рент-а-кар);

- ако сторителот е лице кое е роднина на осигуреникот од прво колено или лице за чие однесување осигуреникот одговара или живее со него во исто домаќинство;

- ако сторителот е лице кое е вработено кај осигуреникот;

- ако кражбата е настаната кога возилото е оставено отклучено со клучеви во возилото.

Со ова осигурување се покриени и трошоците на делумна (повторно кодирање на клучеви) или целосна замена на брави во случај на кражба на автомобилски клучеви што мора да се докаже со записник од полиција.

19) вандализам - за вандализам се смета насилно или дрско (вандалско) однесување на трети лица;

20) манифестација и демонстрација - организирано јавно изразување на расположението и желбите на група луѓе дозволено од страна на владините органи.

НЕОСИГУРЕНИ ОПАСНОСТИ

Член 3

(1) Осигурувањето не ја покрива штетата што ќе настане:

1) поради дефект за време на движење на возилото (така наречени погонски штети), како на пример поради: грешка во материјалот, истрошеност на материјалот, лошо ракување, оштетување на федери и амортизери, продупчување, пресекување или прснување на надворешна или внатрешна гума, оштетување на тркало поради возење со празни гуми, оптоварување преку дозволена носивост и други погонски штети.

Осигурувачот, меѓутоа, е во обврска да надомести штета од сообраќајна незгода, пожар и експлозија, која настанала непосредно како последица на погонска штета. Осигурувачот е во обврска да ја надомести штетата предизвикана поради дефект кога возилото е во движење (погонска штета) при остварување на ризиците провална кражба, противправно одземање на возило со намера да се употреби за возење и разбојништво.

2) на електричната инсталација заради прегревање или топење, освен ако не се развил пожар;

3) поради вода што се излеала од канализациона мрежа, освен ако до излевањето не дошло поради поплава;

4) поради вода која во текот на возењето ќе продре во просторот за согорување на моторот на возилото, освен кога се спасуваат луѓе;

5) поради недостаток и смрзнување на разладни течности во системот за ладење;

6) поради недостаток на масла и недоволно подмачкување;

7) поради оштетување или уништување на моторот и другите делови на возилото поради губење на масло или разладна течност во случај кога со возењето се продолжува по оштетувањето на возилото;

8) ако ја предизвика товар што се превезува со возилото, освен во случај на судир, превртување, лизгање или паѓање на возилото и паѓање на товарот поради оштетување на направата затоварење;

9) при превоз со друго возило накопно;

10) како непосредна последица на трајни хемиски, топлински или механички влијанија како и на условите на поставување и работење (корозија, зрачење, стареење и сл.);

11) поради атомска реакција, атомска радијација или радиоактивна контаминација;

12) како последица на кривично дело затајување извршено од страна на лицето на кое осигуреникот му го дал осигуреното возило на управување и употреба, освен ако е возилото изнајмено (рент-а-кар);

13) како последица на измама извршена од страна на осигуреникот или лицето на кое осигуреникот му го дал осигуреното возило на управување и употреба;

14) поради војна, настани слични на војна и непријателства, терористички дејности, граѓанска војна и немири, кои настануваат при такви настани, саботажии со политички мотиви, детонација на експлозив, ако лицето кое тоа ќе го изврши го прави тоа злонамерно или од политички побуди, заплена, конфискација, одземање, затајување или други слични мерки кои ги извршува или има намера да ги изврши било која власт или друга слична организација која се бори за власт;

15) поради опасности за кои за проширување на осигурителното покритие е потребно плаќање на дополнителна премија, а истата не е платена.

ПРОШИРУВАЊЕ НА ОСИГУРИТЕЛНОТО ПОКРИТИЕ

Член 4

(1) Доколку е посебно договорено и платена дополнителна премија, осигурувањето според овие услови ги покрива и штетите:

1) настанати при учество на трки, вежбовни возења или други натпреварувања, кај кои е важно да се постигне најголема брзина;

2) што произлегуваат од осигурен случај за време кога возилото било мобилизирано или одземено од власта во мирновременски услови и кои произлегуваат од осигурен случај во време на употреба на возилото за мото-скиринг;

3) што произлегуваат од осигурен случај за време на поплава, порој или висока вода, кога возилото се наоѓа на просторот помеѓу поток, односно река и насип или во полно, односно суво корито на поток;

4) надвор од географските граници на Европа.

(2) Во случај на склучено каско осигурување на прв ризик, осигурителното покритие не може да се прошири согласно став (1) од овој член во никој случај.

(3) Во случај на склучено каско осигурување за возила на поправка во автомеханичарски работилници доколку е посебно договорено и платена дополнителна премија, осигурувањето според овие услови ги покрива и штетите на возилото кои би настанале додека на него се врши поправка, миеење, подмачкување и штети на возилото кои би настанале поради паѓање на возилото од дизалица.

СООСИГУРЕНИ ЛИЦА

Член 5

(1) Со ова осигурување е покриена и штетата, настаната поради една од осигурените опасности, за која одговараат лицата на кои осигуреникот му го препуштил управувањето на осигуреното возило, освен ако тие лица штетата ја причиниле намерно.

(2) Осигурувачот нема право на поврат на штетата од соосигурените лица како причинители на штета од ова осигурување (суброгација), освен во случаите од став 3 и 4 на член 8 од овие услови.

ЗГОЛЕМЕНА ОПАСНОСТ Член 6

(1) Во случај на склучено суперпотполно каско, потполно каско, мини каско и каско на паркинг, за зголемена опасност што влијае на зголемување на премијата за каско осигурување се смета:

- 1) возило земено под наем(рент-а-кар);
- 2) возило кое се користи како возило за замена за време на поправка;
- 3) возило за тестирање;
- 4) возило за такси служба;
- 5) возило за превоз на опасни материји;
- 6) возило со надградба од пластична материја, освен за церади;
- 7) возило што го управува возач со помалку од три години возачко искуство, броејќи од првото добивање на возачката дозвола.

(2) За возилата кои претставуваат зголемена опасност точка 1) заклучно со точка 6) од став (1) не може да се склучи каско осигурување на прв ризик.

(3) Во случај на склучено каско осигурување на прв ризик, за зголемена опасност што влијае на зголемување на премијата за каско осигурување се смета возило што го управува возач со помалку од три години возачко искуство, броејќи од првото добивање на возачката дозвола.

(4) Доколку во тарифата за зголемена опасност е определен доплаток на премија а тој не е пресметан, осигурувачот има право на осигуреникот да му ја намали исплатата за штетата според договорот за осигурување, пресметана согласно со член 15 од овие услови, така што ќе ја помножи со односот помеѓу пресметаната премија и премијата која што би требало да биде пресметана.

НАМАЛЕНА ОПАСНОСТ И ПОСЕБНИ ОКОЛНОСТИ Член 7

(1) За намалена опасност и посебни околности, што влијаат на намалување на премијата за осигурување на автомобилското каско се смета:

- 1) возило наменето, адаптирано, односно опремено за возење од страна на инвалид или за превоз на инвалиди, ако се исполнети законските услови за ослободување од плаќањето на надомест за користење на патишта;
- 2) староста на возилото, освен при осигурувањето на олдтајмери и каско осигурување на прв ризик;
- (2) Доколку за намалена опасност или посебни околности бил пресметан попуст на премијата, за кој при настанувањето на осигурен случај ќе се утврди дека не е соодветен со одредбите во тарифата за намалена опасност и посебни околности, осигурувачот има право да ја намали исплатата на штета према договорот за осигурување, пресметана согласно со член 15 од овие услови, така што ќе ја помножи со односот помеѓу пресметаната премија и премијата која би требало да биде пресметана.

ИСКЛУЧУВАЊА НА ОСИГУРИТЕЛНОТО ПОКРИТИЕ Член 8

(1) Осигурувачот не ги покрива штетите:

- 1) доколку осигуреникот или возачот ги прекршил техничките прописи и упатствата на производителот за одржување и користење на осигуреното возило или возилото го користел за поинаква цел од онаа што е определена во договорот за осигурување;
- 2) доколку осигуреното возило има фалсификуван број на шасија, односно има број на шасија кој што не одговара на стандардите на производителот;
- 3) доколку осигуреникот или возачот немал важечка возачка дозвола за онаа, односно оние категории во кои спаѓа возилото кое што го возел, освен ако возилото го возел кандидат за возач на моторни

возила или група на возила при обучување за возење имајќи ги предвид сите прописи кои го регулираат тоа обучување;

4) доколку на осигуреникот или возачот возачката дозвола му била одземена или привремено одземена, односно се извршувала определена казна или заштитна мерка за забрана на возење на возило од определен вид или категорија, односно заштитна мерка на забрана на употребата на странска возачка дозвола на територијата на Р. С. Македонија, заштитна мерка одземање на возачка дозвола или казна на престанување на важењето на возачката дозвола;

5) доколку осигуреникот или возачот на осигуреното возило возилото го управувал под дејство на алкохол, дрога, психоактивни лекови и други психоактивни материји.

Се смета дека осигуреникот или возачот е под дејство на алкохол во следниве случаи:

- ако заради конзумирањето на алкохолни пијалоци во крвта има повеќе од 10,855 милимола алкохол во литар крв, односно ако во крвта има повеќе од 0,5 промили алкохол,

- ако без оглед на количината на алкохолот во крвта покажува знаци на алкохолно растројство,

- ако алко-тестот е позитивен, а тој не се погрижи со анализа на крвта точно да се определи степенот на неговата алкохолизираност, освен ако земањето крв не го загрозува неговото здравје (на пр. хемофилија),

- ако по настанувањето на осигурениот случај го избегне испитувањето на неговата алкохолизираност, односно го одбие алкотестот, или пак конзумира алкохол така што ќе оневозможи утврдување на присуство на алкохол во крвта, односно степенот на алкохолизираност во моментот на настанувањето на осигурениот случај. Се смета дека осигуреникот или возачот е под влијание на дрога, психоактивни лекови или други психоактивни материји:

- ако со стручен преглед се утврди дека покажува знаци на променето однесување, што предвикуваат несигурност кај однесувањето во сообраќајот поради земање на дрога, психоактивни лекови или други психоактивни материји или ако по настанувањето на осигурениот случај зема дрога, психоактивни лекови или други психоактивни материји и на тој начин го оневозможува утврдувањето на наведените материји во организмот во моментот на настанување на осигурениот случај;

- ако по настанувањето на осигурениот случај го избегне испитувањето или ако го одбие, односно ја одбие можноста за утврдување на присуство на дрога, психоактивни лекови или други психоактивни материји во неговиот организам.

(2) Од друга страна, осигурувачот ја покрива штетата, настаната при осигурен случај кој на никаков начин не е во причинска врска со околностите од точка 5, став 1 од овој член.

(3) Осигурувачот ја покрива и штетата на осигуреникот кој се занимава со давање на возила под закуп или наем, ако осигурениот случај го предизвикал возач под дејство на алкохол, дрога, психоактивни лекови или други психоактивни материји.

(4) Осигурувачот ја покрива и штетата што ќе ја предизвика возач под влијание на алкохол, дрога, психоактивни лекови или други психоактивни материји на возилата од осигурениците - правни лица при сужбени возења.

ОГРАНИЧУВАЊА НА ОСИГУРИТЕЛНОТО ПОКРИТИЕ Член 9

(1) Осигурувачот нема да ги надомести:

- 1) трошоците за загуба на погонско гориво од било која причина;
- 2) трошоците за загуба на масло од моторот, менувачот или диференцијалот и разладните течности од било која причина, освен ако штетата настанала поради една од осигурителните опасности;
- 3) износот на намалена вредност на осигуреното возило по извршената поправка;
- 4) трошоците кои се последица на подобрување или усовршување на возилото, извршени при поправка (добивање на вредност);
- 5) посредни штети, посебно загуба на заработка, прекин на работа, казни, трошоци за изнајмување на возило, освен ако не е

определено поинаку, оштетувачки барања, трошоци за гаражирање и чување на осигуреното возило;

б) уништување или оштетување на пневматици освен ако до уништување или оштетување дошло поради сообраќајна незгода за која што е задолжителен полициски записник.

ТЕРИТОРИЈАЛНА ВАЖНОСТ НА ОСИГУРУВАЊЕТО

Член 10

(1) Осигурувањето важи додека осигуреното возило се наоѓа на географското подрачје на Европа.

(2) Според овие услови за возилата на стопанските друштва и други организации, кои учествуваат во изведување на градежни, монтажни, истражувачки и слични работи надвор од границите на Р. С. Македонија, треба да се склучи посебно осигурување.

(3) Ако е посебно договорено и платена дополнителна премија осигурувањето ги покрива и штетите, настанати за време на задржувањето на возилото надвор од географското подрачје на Европа.

СУМА НА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 11

(1) Кај сите начини на каско осигурување освен кај каско осигурување на прв ризик, делумно каско осигурување и каско осигурување на возила на поправка во автомеханичарски работилници, сума на осигурување претставува новонабавната вредност на осигуреното возило според Еуротакс или друг каталог односно според фактура.

(2) Новонабавна вредност на осигурениот предмет претставува продажна цена кај овластен застапник за одделен вид, тип и модел, вклучувајќи ги давачките и останатите трошоци и не земајќи ги во предвид попустите и другите поволности при купувањето на осигуреното возило.

(3) За осигурување на олдтајмери (олд тимер), трофејни возила, возила составени од делови на две или повеќе возила, возила од

мали серии и слично се употребува договорена сума на осигурување која што не може да биде повисока од пазарната вредност на исто или слично возило.

(4) За осигурување на возила кои се посебно адаптирани за трки, рели и брзински тестирања, се употребува договорена сума на осигурување која не може да биде пониска од набавната вредност на ново возило од сериско производство на денот на склучувањето на осигурувањето, што е основа за адаптираното возило. Структурата на возилото мора да биде наведена во договорот за осигурување.

(5) Каско осигурувањето на прв ризик се склучува на сума на "прв ризик".

1) Осигурувањето се склучува според договорената сума на осигурување на прв ризик и таа сума претставува максимална обврска на осигурувачот по еден штетен настан и за времетраење на осигурувањето.

2) Во текот на траење на осигурувањето по една полиса може да се исплатат максимално две штети а вкупниот износ на надомест по двете штети не може да биде поголем од договорената сума на прв ризик.

3) Кај осигурувањето на прв ризик исклучено е подосигурување.

(6) Делумно каско осигурување се склучува на сума на "прв ризик".

1) Осигурувањето се склучува според договорената сума на осигурување на прв ризик и таа сума претставува максимална обврска на осигурувачот по еден штетен настан и за времетраење на осигурувањето.

2) Кај делумното каско осигурување исклучено е подосигурување.

(7) Каско осигурување на возила на поправка во автомеханичарски работилници се склучува на сума на "прв ризик".

1) Осигурувањето се склучува според договорената сума на осигурување на прв ризик и таа сума претставува максимална обврска на осигурувачот по еден штетен настан и за времетраење на осигурувањето и се однесува за сите туѓи возила.

2) Кај каско осигурување на возила на поправка во автомеханичарски работилници исклучено е подосигурување.

УЧЕСТВО НА ОСИГУРЕНИКОТ ВО ШТЕТА (ФРАНШИЗА)

Член 12

(1) Доколку во договорот за осигурување е договорено осигуреникот самиот да покрива дел од штетата (франшиза), надоместот на штета се намалува за договорениот износ на франшизата.

(2) Франшизата може да се определи, односно да се договори како процент од сумата на осигурување, како процент од надоместот на штета или како фиксен износ доколку не е поинаку договорено.

УТВРДУВАЊЕ НА ВИСИНА НА ШТЕТА

Член 13

(1) Штетата што ја покрива осигурувањето се утврдува во случај на:

1) уништување или кражба на осигурено возило (тотална штета) - според вистинската вредност на осигуреното возило на денот на утврдување на висината на штетата, намалена за пазарната вредност на остатоците, имајќи ја предвид состојбата на возилото непосредно пред осигурениот случај. Вистинска вредност претставува ново набавната вредност на осигуреното возило според Еуротакс или друг каталог на денот на утврдување на висината на штетата, намалена за загубената вредност поради амортизација. Амортизацијата се утврдува врз основа на староста, поминатите километри и општата состојба на осигуреното возило, ако со договорот за осигурување не е договорено поинаку.

2) оштетување на осигурено возило или кражба на составни делови на возилото (делумна штета) - според висината на трошоците за поправка, намалени за вредноста на остатоците на деловите кои се заменуваат. Во трошоци за поправка се вбројуваат и трошоците на демонтажа, монтажа и превоз. Од трошоците за купување на нови делови за замена и од трошоците за боене не се одбива соодветен износ поради намалување на вредноста на заменетите делови заради амортизација, освен во случај на купување на нови гуми, акумулатор, издувен систем, церада, платнен покрив или погонска гасеница. Во тој случај се одбива износ во висина на амортизираноста. При утврдувањето на висината на штетата не се земаат во предвид околностите дека поради недостиг на делови за замена возилото не може да се поправи.

3) Кај каско осигурувањето на прв ризик, делумно каско осигурување и каско осигурување на возила на поправка во автомеханичарски работилници, и во случај на оштетување и во случај на уништување на возилото, висината на утврдената штета не може да ја надмине сумата на осигурување која е договорена во полисата заосигурување.

(2) Доколку вистинската вредност на осигуреното возило односно договорената сума на осигурување, намалена за вредноста на остатоците од тоа возило на денот на утврдување на висината на штетата, е помала од трошоците за поправка, висината на штетата се утврдува како во случај на тотална штета.

(3) Остатоците на уништените и оштетените предмети остануваат во сопственост на осигуреникот и се пресметуваат според пазарната цена и состојбата на предметите на денот на утврдувањето на штетата, освен ако не е поинаку договорено.

(4) Доколку во слушај на кражба, осигуреното возило се пронајде пред истекот од 60 дена, сметано од денот на пријавување кај надлежниот орган, осигуреникот е должен возилото да го преземе. Доколку осигуреното возило е оштетено или уништено, штетата се утврдува според одредбите од овој член. Ако осигуреното возило не се пронајде во рок од 60 дена, штетата се утврдува како осигуреното возило да е уништено без остатоци. Ако осигуреното возило подоцна се најде, осигуреникот може да го превземе и да го задржи. Во тој случај евентуалната штета на возилото се утврдува според одредбите на овој член.

(5) При утврдување на штетата на возилото се зема во предвид и штетата поради:

1) уништување или оштетување на возилото кое настанало при неговото спасување;

- 2) уништување или оштетување на облеката, покривките и слично при гаснење на пожар;
- 3) дожд и снег кој навлегол во возилото непосредно по неговото оштетување.

ТРОШОЦИ НАСТАНАТИ ВО ВРСКА СО ОСИГУРЕНИОТ СЛУЧАЈ

Член 14

(1) Во случај на остварување на осигурен случај, осигурувањето ги покрива и:

- 1) Трошоците за влечење и превоз на оштетеното возило до најблиската сервисна работилница која може да изврши нужна или целосна поправка;
- 2) Трошоците за влечење или превоз на остатоците од уништеното возило, ако тоа е направено по барање на осигуреникот;
- 3) Трошоците за чистење на местото на незгодата или превезување на остатоците од возилото до најблиското дозволено место за депонирање. Не се покриени трошоците за превоз на товарот кој возилото го превезувал уништеното возило, освен ако тие настанале по налог, односно со согласност на осигурувачот.

(2) Осигурувачот не е во обврска да ги надомести:

- 1) трошоците што ќе му настанат на осигуреникот поради поднесување на барањето за отштета, како што се трошоците за увид и проценка на возилото, трошоците за правна помош за пријава на осигурениот случај, односно за составување на барањето за отштета и слично;
- 2) трошоците за остранување на причината за штета;
- 3) трошоци за вадење на возилото што се слизнало од патот, а на кое не остварен осигуран случај (уништување или оштетување);
- 4) трошоци за интервенција на противпожарно друштво, брза помош или други организации, чија должност за интервенција е бесплатна.

(3) Ако е остварен осигуран случај, осигурувачот е во обрска да надомести и:

- 1) штета поради уништување или оштетување на возилото, настаната при негово спасување;
- 2) штета поради употребена облека, кебиња и слично за гасење на пожар;
- 3) штета поради дожд и снег која настанала непосредно по оштетувањето на возилото;
- 4) штета поради исчезнување на предмети кои се составен дел на возилото.

(4) Во случај на каско осигурување на прв ризик, осигурувачот ги покрива и трошоците во врска со осигурен случај според став (1) од овој член, но збирот на утврдениот надомест и трошоците во врска со осигурениот случај не може да биде повисок од избраната сума на прв ризик.

НАДОМЕСТ НА ШТЕТА

Член 15

(1) Во случај кога сумата на осигурување е иста со ново набавната вредност на осигуреното возило, осигурувачот ја плаќа утврдената штета во целосен износ, но најмногу до вистинската вредност на осигуреното возило на денот на утврдување на висината на штетата.

(2) Во случај кога сумата на осигурување е пониска од ново набавната вредност на осигуреното возило (подосигурување), осигурувачот ја плаќа утврдената штета во пропорција помеѓу договорената сума на осигурување и ново набавната вредност на осигуреното возило на денот на утврдување на висината на штетата, но најмногу до висината на договорената сума на осигурување.

(3) Кај каско осигурување на прв ризик, делумното каско осигурување и каско осигурувањето на возила на поправка во автомеханичарски работилници, исклучено е подосигурувањето и не се применува правилото на пропорција.

(4) Покрај штетата на осигуреното возило, осигурувачот ги плаќа и трошоците во врска со осигурениот случај согласно со одредбите од член 14 на овие услови.

(5) Во случај на договорена франшиза износот на надомест се намалува за износот на франшизата. Франшизата договорена во фиксен износ се пресметува во денарска противвредност по средниот курс на Народна банка на Р. С. Македонија на денот на исплатата на отштетата.

(6) Кај осигурен случај на кражба осигурувачот е должен износот на надомест да го плати дури по истекот на 60 дена од денот кога осигуреникот го пријавил осигурениот случај кај надлежниот орган. Ако осигуреното возило се најде по 60 дена, осигуреникот може да го превземе и да го задржи, а примениот износ на надомест мора да го врати. Доколку пак осигуреното возило било уништено или оштетено, обврската на осигуреникот да го врати износот на надомест се намалува за толку колку што изнесува утврдената штета на осигуреното возило. Ако осигуреникот не го превземе осигуреното возило тоа преминува во сопственост на осигурувачот.

(7) Во случај на уништување или исчезнување на возилото (тотална штета) осигурувачот има право неплатената премија за осигурување да ја одбие од износот на пресметаната отштета.

НАЧИНИ НА ОСИГУРУВАЊЕ

СУПЕР ПОТПОЛНО КАСКО

Член 16

(1) Со овој начин на осигурување согласно со дефинициите од член 2 на овие услови е покриена штетата поради уништување, исчезнување или оштетување на осигурените премети која ќе настане поради:

- 1) сообраќајна несреќа;
- 2) паѓање или удар на некој предмет вклучувајќи и паѓање на снег и мразулци;
- 3) паѓање на воздушни летала;
- 4) глодари, диви или домашни животни;
- 5) кршење или оштетување на стандардно вградено стакло на осигуреното возило;
- 6) кршење или оштетување на вградени надворешни светлечки тела и огледала на осигуреното возило;
- 7) потопување на возилото во текот на превоз со траект;
- 8) давање помош на повредени лица, односно спречување на поголема штета напредметите;
- 9) пожар;
- 10) директен удар на гром;
- 11) ненадејно надворешно топлинско или хемиско дејство врз осигуреното возило;
- 12) експлозија;
- 13) луња;
- 14) град;
- 15) лизгање на терен и одронување наземјиште;
- 16) снежна лавина;
- 17) поплава, порој или висока вода;
- 18) вандализам;
- 19) манифестација идемонстрација;
- 20) провална кражба, разбојништво, кражба на делови што се во/на возилото и противправно одземање на возилото со цел тоа да се употреби за возење.

(2) При причинети штети поради:

- 1) оштетување или уништување на возилото од глодари, диви или домашни животни;
- 2) кршење или оштетување на стандардно вградено стакло на осигуреното возило;
- 3) кршење или оштетување на вградени надворешни светлечки тела и огледала на осигуреното возило;
- 4) потопување на возилото во текот на превоз со траект; исплатата на надомест на штета не се намалува за договорената франшиза.

(3) За пријавени штети од пожар, експлозија, провална кражба, разбојништво и кражба на делови во/на возилото и противправно

одземање на возилото, како и за другите ризици опфатени во овој член доколку според законските прописи се бара таква пријава, неопходна е пријава до надлежен орган за внатрешни работи.

(4) За сите пријавени штети од сообраќајна незгода, освен во случај на настанување на “мала материјална штета”, неопходна е пријава до надлежен орган за внатрешни работи.

ПОТПОЛНО КАСКО **Член 17**

(1) Со овој начин на осигурување согласно со дефинициите од член 2 на овие услови е покриена штетата поради уништување, оштетување или исчезнување на осигурените предмети, која ќе настане поради:

- 1) сообраќајна несреќа;
 - 2) паѓање или удар на некој предмет вклучувајќи и паѓање на снег и мразулци;
 - 3) паѓање на воздушно летало;
 - 4) кршење или оштетување на стандардно вградено стакло на осигуреното возило;
 - 5) давање помош на повредени лица, односно спречување на поголема штета на предметите;
 - 6) пожар;
 - 7) директен удар на гром;
 - 8) ненадејно топлинско или хемиско дејство врз осигуреното возило;
 - 9) експлозија;
 - 10) луња;
 - 11) град;
 - 12) снежна лавина;
 - 13) поплава, порој или висока вода;
 - 14) вандализам;
 - 15) манифестација идемонстрација;
 - 16) провална кражба, разбојништво и кражба на делови во/на возилото и противправно одземање на возилото.
- (2) При причинети штети поради кршење или оштетување на стандардно вградено стакло на осигуреното возило, исплатата на надомест на штета не се намалува за договорената франшиза.
- (3) За пријавени штети од пожар, експлозија, провална кражба, разбојништво и кражба на делови во/на возилото и противправно одземање на возилото, како и за другите ризици опфатени во овој член доколку според законските прописи се бара таква пријава, неопходна е пријава до надлежен орган за внатрешни работи.
- (4) За сите пријавени штети од сообраќајна незгода, освен во случај на настанување на “мала материјална штета”, неопходна е пријава до надлежен орган за внатрешни работи.

МИНИ КАСКО **Член 18**

(1) Со овој начин на осигурување, согласно со дефинициите од член 2 на овие услови, е покриена штетата заради уништување или оштетување на осигурените предмети, која ќе настане заради:

- 1) сообраќајна незгода;
- 2) паѓање на воздушно летало;
- 3) пожар;
- 4) директен удар на гром;
- 5) експлозија;
- 6) луња;
- 7) град;
- 8) манифестација идемонстрација.

(2) За пријавени штети од пожар и експлозија, како и за другите ризици опфатени во овој член доколку според законските прописи се бара таква пријава неопходна е пријава до надлежен орган за внатрешни работи.

(4) За сите пријавени штети од сообраќајна незгода, освен во случај на настанување на “мала материјална штета”, неопходна е пријава до надлежен орган за внатрешни работи.

КАСКО НА ПАРКИНГ **Член 19**

(1) Со овој начин на осигурување согласно со дефинициите од член 2 од овие услови е покриена штетата заради уништување, исчезнување или оштетување на осигурените предмети, која ќе настане на паркирано возило (возило во мирување) заради:

- 1) уништување или оштетување со удар одвозило;
- 2) паѓање или удар на предмети вклучувајќи и паѓање на снег и мразулци;
- 3) паѓање на воздушни летала;
- 4) вандализам;
- 5) провална кражба, разбојништво и кражба на делови во/на возилото.

(2) При причинети штети поради уништување или оштетување на паркираното возило со удар од познато возило исплатата на надоместот на штета не се намалува за договорената франшиза.

(3) За пријавени штети од удар на возило, провална кражба и кражба на делови, како и за другите ризици опфатени во овој член доколку според законските прописи се бара таква пријава, неопходна е пријава до надлежен орган за внатрешни работи.

КАСКО НА ПРВ РИЗИК **Член 20**

(1) Со овој начин на осигурување согласно со дефинициите од член 2 од овие услови е покриена штетата заради уништување, исчезнување или оштетување на осигурените предмети, поради:

- 1) сообраќајна несреќа - судар на две или повеќе возила;
- 2) паѓање на воздушни летала;
- 3) директен удар на гром;
- 4) луња;
- 5) град;
- 6) лизгање на терен и одронување наземјиште;
- 7) снежна лавина;
- 8) глодари, диви или домашни животни;
- 9) поплава, порој или висока вода;
- 10) провална кражба, разбојништво и кражба на делови во/на возилото и противправно одземање на возилото;
- 11) манифестација идемонстрација.

(2) За пријавени штети од сообраќајна несреќа – судар на две или повеќе возила задолжително при пријава на штета се приложува Европски или полициски записник.

(3) За пријавени штети од провална кражба, разбојништво и кражба на делови во/на возилото и противправно одземање на возилото, како и за другите ризици опфатени во овој член доколку според законските прописи се бара таква пријава, неопходна е пријава до надлежен орган за внатрешни работи.

(4) За сите пријавени штети од сообраќајна незгода, освен во случај на настанување на “мала материјална штета”, неопходна е пријава до надлежен орган за внатрешни работи.

ДЕЛУМНО КАСКО **Член 21**

(1) Со овој начин на осигурување, согласно со дефинициите од член 2 на овие услови, е покриена штетата од уништување или оштетување на осигурените предмети, поради:

- 1) кршење или оштетување на стандардно вграденото стакло на осигуреното возило.

КАСКО ОСИГУРУВАЊЕ НА ВОЗИЛА НА ПОПРАВКА ВО **АВТОМЕХАНИЧАРСКИ РАБОТИЛНИЦИ** **Член 22**

(1) Со овој начин на осигурување, согласно со дефинициите од член 2 на овие услови, е покриена штетата од уништување или оштетување на осигурените предмети која ќе настане за време на пробни и предајни возења, како и за време на стоење во кругот на работилницата, поради:

- 1) сообраќајна незгода;
- 2) паѓање на воздушно летало;
- 3) кршење или оштетување на стандардно вградено стакло на осигуреното возило
- 4) пожар;
- 5) директен удар на гром;
- 6) експлозија;
- 7) луња;
- 8) град;
- 9) манифестација идемонстрација.

(2) За пријавени штети од пожар, експлозија како и за другите ризици опфатени во овој член доколку според законските прописи се бара таква пријава, неопходна е пријава до надлежен орган за внатрешни работи.

(3) За сите пријавени штети од сообраќајна незгода, освен во случај на настанување на “мала материјална штета”, неопходна е пријава до надлежен орган за внатрешни работи.

ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ПРЕМИЈАТА ВРЗ ОСНОВА НА ШТЕТНИ НАСТАНИ Член 23

(1) Премијата за каско осигурување се определува врз основ на штетните настани на еден од следниве начини:

- 1) за секое возило посебно во зависност од бројот на пријавените штети или
- 2) за група од 5 или повеќе возила во зависност од односот помеѓу износот на пријавените штети и платената премија за осигурување.

(2) Пријавена штета е штета на осигуреното возило, врз основ на која осигурувачот исплатил надомест на штета, односно во моментот на продолжување или обновување на осигурувањето е во постапка на решавање.

(3) Определувањето на премијата врз основ на штетните настани се користи кај следните начини на осигурување, и тоа кај: супер потполно каско, потполно каско, мини каско, каско на паркинг и каско на прв ризик (член 16, 17, 18, 19 и 20).

(4) Премијата се определува за секое возило посебно земајќи го предвид поминатото времетраење на осигурувањето на возилото од определен вид без пријавена штета, односно бројот на пријавени штети во изминатата осигурителна година.

(5) Кај осигуреникот кој ќе осигура истовремено најмалку 5 возила од било кој вид, на било кој начин, за било кој обем, премијата се определува за сите возила и сите други осигурени предмети, во зависност од односот помеѓу износот на пријавените штети и полисираната премија за осигурување во изминатите календарски години.

ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ПРЕМИЈАТА ВО ЗАВИСНОСТ ОД БРОЈОТ НА ПРИЈАВЕНИТЕ ШТЕТИ Член 24

(1) Доколку при определувањето на премијата се земе во предвид изминатиот период на траење на осигурувањето без пријавена штета, односно бројот на пријавените штети во изминатиот осигурителен период за секое возило посебно, таа се определува врз основа на распределбата во соодветна група на премии, со која е определен степенот на основната премија што му припаѓа.

(2) БОНУС

Определување на бонусот се врши спрема долната табела:

Група на премии								
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Степени на основна премија за осигурување во % (проценти)								
50	50	50	50	60	70	80	90	100

Распоредувањето во определена група на премии се врши на следниов начин:

(1) за секое ново осигурување премијата се определува според 9. група на премии, односно според степен од 100 % од основната премија за осигурување;

(2) секоја осигурителна година без пријавена штета овозможува распределба пониско за една група на премија во следната осигурителна година што значи за 10 % пониска премија;

(3) МАЛУС

Секоја пријавена штета во изминатата осигурителна година значи распределба за две групи на премии повисоко во следната осигурителна година што значи губење на 20% бонус односно кога ќе ја надмине 9. група на премија, плаќање на малус во износ од:

- 10 % од премијата за првата штета;
- 20 % од премијата за втората штета;
- 30 % од премијата за третата штета и
- 40 % од (премијата за четвртата и секоја наредна штета. На осигуреникот кој при склучување на осигурување е распореден во 9. група на премии малусот не му се пресметува при пријавување на првата штета. Во тој случај скалата за пресметување се применува од втората штета (10% од премијата за втора штета па натака).

ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ПРЕМИЈАТА ВО ЗАВИСНОСТ ОД ОДНОСОТ ПОМЕЃУ ИЗНОСОТ НА ПРИЈАВЕНИТЕ ШТЕТИ И ПОЛИСИРАНАТА ПРЕМИЈА Член 25

(1) Доколку премијата се определува во зависност од односот помеѓу износот на пријавените штети и полисираната премија за осигурување, премијата се определува на следниов начин:

1) на осигуреникот кај кој односот помеѓу пријавените штети и полисираната премија за осигурување во изминатите три календарски години изнесувал помалку од 70%, премијата за идниот осигурителен период му се намалува (бонус) во висина на половината од разликата помеѓу 70% и процентот на остварениот однос;

2) осигуреникот на кој во изминатите три години не му била исплатена никаква отштета има право на 50% бонус;

3) на осигуреникот кај кој односот помеѓу пријавените штети и полисираната премија за осигурување во изминатите три календарски години изнесувал повеќе од 100%, премијата за идниот осигурителен период му се зголемува (малус) во висина на половината од разликата помеѓу 100% и остварениот однос, со тоа што зголемувањето не може да изнесува повеќе од 200%.

ДРУГИ ОДРЕДБИ ЗА БОНУС И МАЛУС Член 26

(1) При определувањето на премијата за осигурување во зависност од бројот на пријавените штети важат и следниве одредби:

1) во случај на прекинување на осигурувањето, осигуреникот има право при осигурување на ново возило од иста тарифна група, на ист бонус ако осигурувањето го прекинал пред истекот на осигурителната година и прекилот не траел подолго од една година, под услов, ако во периодот изминат до склучувањето на новиот осигурителен договор не била пријавена штета.

2) ако до прекин на осигурувањето дошло по истекот на осигурителната година, во текот на која не била пријавена штета ниту штета не била пријавена во периодот на прекилот на осигурувањето, осигуреникот има право на бонус како да немало прекин, под услов прекилот да не е подолг од една година.

3) во случај на оттуѓување на осигуреното возило, правото на бонус, не се пренесува на новиот сопственик на возилото, освен ако

новиот сопственик не е брачниот другар, со тоа што подарувачот на бонусот го губи добиеното право на бонус.

4) Осигуреникот има право на бонус и врз основа на писмена потврда од претходното осигурително друштво во која се наведува достигнатиот бонус и се потврдува дека во последната осигурителна година не била пријавена штета.

(2) За определување на премијата за осигурување во зависност од односот помеѓу пријавените штети и полисираната премија за осигурување важат и следниве одредби:

1) според овие услови бонусот и малусот се пресметуваат и за возилата кои осигуреникот ќе ги набави во текот на тековната осигурителна година;

2) во случај на прекин на осигурувањето и повторно склучување на договор за осигурување на осигуреникот му се пресметува бонус, односно малус врз основ на резултатите од последните три календарски години на траењето на осигурувањето. Ако е прекинот подолг од една година, се пресметува премија без бонус и малус;

3) кога осигурувачот не располага со податоци за штетите и премиите за најмалку три претходни календарски години, затоа што осигуреникот не бил осигурен доволно долг период, за утврдување на бонусот односно малусот се користат расположливите податоци за две, односно само за една календарска година;

Се смета дека штетата не е пријавена ако во рок од 3 години од настанувањето на штетата таа е решена без плаќање на отштета или вкупниот исплатен износ на отштета е регресиран на било кој начин, како и ако осигуреникот го вратил исплатениот износ на отштета заедно со трошоците. Осигуреникот смее да го врати исплатениот износ на отштета заедно со трошоците најдоцна до првото обновување на осигурувањето по пријавувањето на осигурениот случај. Осигурувачот под претпоставка дека штетата не била пријавена, на осигуреникот му ја враќа разликата помеѓу платената премија и премијата, која би требало да биде платена со земање предвид на пониска група на премија, во номинален износ, намалена за трошоците во висина од 20%.

(3) Одредбите за бонус и малус по овие услови за осигурување не се применуваат на делумно каско осигурување и каско осигурување на возила на поправка во автомеханичарски работилници.

ПОЧЕТОК И КРАЈ НА ОСИГУРИТЕЛНО ПОКРИТИЕ

Член 27

(1) Доколку во договорот за осигурување не е поинаку договорено, осигурителното покритие започнува по истекот на 24. час од денот кој е наведен во полисата како почеток на осигурувањето, ако до тој ден е платена првата премија.

(2) Осигурителното покритие завршува по истекот на 24. час од денот кој е наведен во полисата како крај на осигурувањето. Кога во полисата е наведен само почетокот на осигурувањето, осигурувањето продолжува од година во година (перманентно), додека некоја од договорните странки не го откаже договорот најмалку 3 месеци пред крајот на тековната осигурителна година.

(3) Доколку осигурувањето е склучено за повеќе од пет години, секоја договорна страна смее по истекот на тоа време со отказан рок од шест месеци да го откаже договорот и тоа писмено да и го соопшти на другата страна.

ОТУГУВАЊЕ НА ОСИГУРЕНО ВОЗИЛО

Член 28

(1) При промена на сопственост на осигурено возило, осигурувањето престанува во 24. час на оној ден кога новиот сопственик ќе го преземе осигуреното возило.

(2) Во случај на промена на сопственост на осигурено возило финансирано на лизинг (целосна исплата на лизингот во рамките на скаденцата), осигурувањето не престанува со извршената промена на сопственост туку осигурителното покритие завршува по истекот на 24. час од денот кој е наведен во полисата како крај на осигурувањето. Во ваков

случај после извршена промена на сопственост правата од полисата припаѓаат на новиот сопственик.

(3) Осигуреникот има право да бара враќање на премијата за неупотребеното времетраење на осигурување, ако во таа осигурителна година немало пријавено штета.

(4) Одредбите од овој член се користат и тогаш кога со една полиса се осигурени повеќе возила.

(5) Во случај од било какво наследство осигурителниот однос не се менува.

II. ОСИГУРУВАЊЕ ОД РИЗИКОТ КРШЕЊЕ

ПРЕДМЕТ НА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 29

(1) Со осигурување од ризикот кршење можат да бидат опфатени:

1) влечни возила (трактори) и работни возила во целина.

2) работни уреди на товарни возила, автобуси, приколки, контејнери и работни возила;

Доколку се осигурени само работни уреди на товарни возила, автобуси, приколки, влечни и работни возила, покриена е само штетата на моторот кој по конструкција исклучиво служи за движење на работниот уред. Шасијата, односно постољето на кое се наоѓа работниот уред, возачката кабина, каросеријата, трансмисијата, моторот, менувачот, диференцијалот и се друго што овозможува движење - влечење на возилото во насоки не се сметаат за работен уред односно дел на работен уред. Кај ладилници и клима уреди предмет на осигурување е само агрегатот.

3) радио станици и радарски уреди што се вградени во специјални возила.

(2) Предмет на осигурување е и маслото и полнењето на работните уреди, доколку неговата вредност е опфатена во вредноста на возилото и уредите. Штетите на маслото и полнењето се надоместуваат со одбивање на амортизација одредена со важечките прописи.

(3) Предметите се осигурени само за време:

1) додека се монтирани и подготвени за работа;

2) кога се наоѓаат во работа;

3) кога се демантираат и монтираат поради преместување и ремонтирање;

4) кога се превезуваат во внатрешен превоз поради чистење, поправка и преместување во кругот на микролокација на погон, а најмногу до 15 км надвор од кругот на микролокацијата.

(4) Осигурување од кршење може да се склучи само ако е склучено потполно каско осигурување на возилото.

(5) Предмет на осигурување не се, ниту тогаш кога нивната вредност е содржана во вредноста на осигуреното возило:

1) приклучни уреди на трактори и земјоделски машини;

2) работни елементи на земјоделски машини, како: ралници, дискови, клинови, дрљачи (брани), ножеви, коси и запци со сечива, прсти, мотики, ножеви со носачи и сл.;

3) делови на машини што се директно изложени на термичко влијание, како: облоги на садови и уреди за согорување, решетки на лежиште, пламеници на согорувачи електроотпорни грејачи и сл., освен мотори со внатрешно согорување;

4) делови на машини изложени на трошење и абеење, сита, релјефни и други заменливи облоги на ваљци, облоги на гребени, чешли, флексибилни цевки, ремени, четки и обрачи, оплати (од гума, текстил или синтетички материали), влошки за филтер, филтер платна, средства за термичка изолација и затворање, делови на спојки изложени на брзо трошење (гумени прстени, гумени уметоци, ламели и сл.), преносни кабли (со исклучок на оние кои автоматски се намотуваат на калемите), клизни и движечки лежаи со внатрешен пречник до 100 мм;

5) материјал за експлоатација како: гориво, мазиво, средства за разладување, хемикалии, средства за чистење исл.;

6) транспортни траки, ленти и јажиња;

7) пневматици (гуми) за возила;

- 8) гасеници на возила гасеничари, доколку поинаку не се договори;
- 9) алат што може да се менува како: сврдел, алат и делови на машини кои непосредно служат за кршење, ситнење и ископување, калапи, матици, ножеви, примероци и облоги на ваљци, пили, сита, брусен камен, жигови (печати);
- 10) масло заподмачкување;
- 11) катализатори и индикатори;
- 12) средства за затнување и изолација како и средства за ладење во уредите за ладење.

ОСИГУРЕНИ ОПАСНОСТИ (РИЗИЦИ)

Член 30

(1) Осигурувачот е во обврска да исплати надомест на штета причинета со уништување или оштетување на осигурениот предмет поради настан што се случил непредвидено и ненадејно во врска со употребата на осигурениот предмет и тоа поради:

- 1) грешки во конструкција, материјал и изработка;
- 2) непосредно дејство на електрична енергија краток спој, атмосферски и друг пренапон електричен лак и сл.;
- 3) прскање или распаѓнување поради дејство на центрифугална сила;
- 4) мраз освен замрзнување на вода во склоповите на моторите, притисок на мраз или снег или непосредно движење на мраз;
- 5) надпритисок и потпритисок (имплозија);
- 6) откажување (затајување) на уредите за заштита или регулација, како и елементи за автоматско управување со кои машината е опремена;
- 7) заглавување за време на бушење во бушотини;
- 8) ненадејно и неочекувано потопување на возило кое настанува при работа на мочуриште, мил, песок, нанесено земјиште и слично;
- 9) расчистување на снежни лавини или одронување на земјиштето со возилото.

(2) Осигурувачот е во обврска да исплати надомест од став 1 од овој член за полнење со масло на осигурениот работен уред само кога штетата е последица на оштетување или уништување на уредот од опасности опфатени со овие услови.

(3) Кај електрични и дизел електрични локомотиви со потполно каско осигурување се опфатени и штетите од непосредно дејство на електрична енергија, а додека ризиците од став 1 на овој член не се вклучени во осигурување.

ИСКЛУЧЕНИ ОПАСНОСТИ (РИЗИЦИ)

Член 31

(1) Осигурувачот не е во обврска да плати надомест за штети што ќе настанат поради:

- 1) недостатоци и грешки кои постоеле во моментот на склучување на договорот за осигурување, а овие недостатоци или грешки биле или морале да му бидат познати на осигуреникот или лицето одговорно за погонот;
- 2) непосредни штети од трајни хемиски, термички, атмосферски, механички и други влијанија и услови за сместување и работа како: оксидирање, стареење, корозија, зрачење, прекумерно вибрирање и сл.;
- 3) трошење, абенење, абразија, ерозија, кавитација исл.;
- 4) прекумерни наслаги на рѓа, воден камен, талог, тиња и слично дури и тогаш кога поради тоа настанало уништување или оштетување на осигурениот предмет;
- 5) пренапрегнатост или преоптовареност на возилото преку границите на неговите проектни параметри;
- 6) нередовно одржување;
- 7) ставање во погон пред конечна поправка;
- 8) при монтирање и пробно испитување на новипредмети;
- 9) непочитување на законски и технички прописи и упатства за техничка експлоатација на осигурените возила како и поради преземање на заштитни мерки.

(2) Осигурувачот исто така не е во обврска да надомести штети:

- 1) како посредна последица во врска со настанатиот осигурен случај, како што се изгубена заработувачка, денгуба, казна исл.;
- 2) за кои по законските прописи или по договор одговара производителот или испорачателот на осигурениот предмет. Доколку производителот или испорачателот ја оспорува одговорноста а штетата е предизвикана со еден од ризиците опфатени во член 30 од овие услови, осигурувачот ќе го исплати надоместот на штетата, со што правата на осигуреникот према производителот или испорачателот ќе се пренесат на осигурувачот;
- 3) настанати во врска со трошоците за поправка, ако се утврди дека штетата не би настанала доколку поправката била извршена во редовен периодичен преглед со цел за одржување.

УЧЕСТВО НА ОСИГУРЕНИКОТ ВО ШТЕТА (ФРАНШИЗА)

Член 32

(1) Договорот за осигурување од кршење се склучува со или без франшиза, зависно од начинот на склучувањето на договорот за основното каско осигурување.

(2) Доколку е склучено осигурување со франшиза односно осигуреникот самиот да покрива дел од штетата, исплатата на надомест на штета се намалува за договорениот износ на франшизата.

СУМА НА ОСИГУРУВАЊЕ И НАДОМЕСТ НА ШТЕТА

Член 33

(1) Сума за осигурување представува новонабавната вредност на осигуреното возило според Еуротакс или друг каталог односно според фактура на денот на склучувањето или обновувањето на осигурувањето.

(2) Новонабавна вредност на осигурениот предмет представува продажна цена кај овластен застапник за одделен вид, тип и модел, вклучувајќи ги давачките и останатите трошоци и не земајќи ги во предвид попустите и другите поволности при купувањето на осигуреното возило.

(3) Кај тотална штета на осигуреникот му се надоместува вистинската вредност на осигурениот предмет, но најмногу до висината на сумата на осигурување. Вистинска вредност представува новонабавната вредност на осигурениот предмет на денот на утврдување на висината на штетата, намалена за загубената вредност поради амортизација. Амортизацијата се утврдува врз основа на староста, поминатите километри и општата состојба на осигуреното возило односно осигурениот предмет, доколку со договорот за осигурување не е договорено поинаку.

(4) Кај делумна штета на осигуреникот му се надоместуваат трошоците за поправка, но најмногу до висина на сумата на осигурување.

ПРЕДМЕТ НА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 34

(1) Во случај на склучено суперпотполно каско, потполно каско, каско на паркинг и мини каско осигурување, доколу посебно се договори предмет на осигурување според овие услови може да биде:

- 1) опрема дополнително вградена во/на возилото (украсни летви, радио што не е стандардно вградено, бандажи, рат капи, рекламни написи и сл.);
- 2) багаж во патнички автомобили, камп-приколки, товарни и специјални возила. За багаж се сметаат предметите за лична употреба што осигуреникот, возачот или патниците ги носат со себе, вклучувајќи ја и нивната облека освен накит и предмети од благородни метали, збирки, готови пари, хартии од вредност, документи, мобилни телефони и компјутери. Покрај предметите за лична употреба, зависно од времето, целта и траењето на патувањето, за багаж се сметаат и опрема за викенд и кампување, фотоапарати и камери со прибор, двогледи, прибор за лов и риболов, и спортски реквизити;
- 3) патни колекции на примероци на стока во патнички и комби возила. Во полисата за осигурување се наведува каква колекција се

осигурува (колекција на сувенири, манифактурна колекција, електротехничка и друга стока, колекција на книги и сл.);

4) алат и прибор кој служи за вршење на професионална дејност во патнички и комби возила. Во полисата за осигурување се наведува каков алат и прибор се осигурува, од што се состои и за која професионална дејност служи;

5) подвижна техника во патнички и комби возила (инструменти, апарати, камери и слично). Во полисата за осигурување се наведува која подвижна техника се осигурува и од што се состои.

(2) Предметите се осигурени кога се во возилото или прицврстени на него.

(3) Осигурувањето на предметите од став 1 на овој член може да се склучи само ако е склучено каско осигурување на возило во/на кое се наоѓаат.

(4) Кај осигурувањето на предмети од став 1 точка 2 од овој член, не се осигурени предметите што се превезуваат без присуство на сопственикот, а кај осигурувањето од став 1 точка 4 и 5 од овој член не се осигурени предметите што се превезуваат без присуство на сопственикот или лица кои се во работен однос кај сопственикот на предметите.

ОСИГУРЕНИ ОПАСНОСТИ (РИЗИЦИ)

Член 35

(1) Осигурувачот е во обврска да исплати надомест на штета предизвикана со уништување, оштетување или исчезнување на предмети од член 34, став 1 од овие услови со остварување на опасности опфатени во избраниот начин на основното каско осигурување.

(2) При настанувањето на ризикот кражба, осигурувачот е должен да ја надомести штетата доколку дошло до кражба на возило или предметите се украдени од заклучено возило, односно од возило што се наоѓало во заклучена гаража, или се украдени предмети што биле прицврстени на возило.

УЧЕСТВО НА ОСИГУРЕНИКОТ ВО ШТЕТА (ФРАНШИЗА)

Член 36

(1) Договорот за осигурување на багаж, патни колекции на примероци на стока и други предмети во/на возилото се склучува без франшиза.

СУМА НА ОСИГУРУВАЊЕ И НАДОМЕСТ НА ШТЕТА

Член 37

(1) Предметите од член 34 став 1 точка 1 се осигурени на сума на осигурување, додека предметите од член 34, став 1, точка 2, 3, 4 и 5 се осигурени на прв ризик (лимит на покритие).

(2) Кај тотална штета на осигуреникот му се надоместува вистинската вредност на осигурениот предмет, но најмногу до висината на сумата на осигурување односно до лимитот на покритие.

(3) Кај делумна штета на осигуреникот му се надоместуваат трошоците за поправка, но најмногу до висина на сумата на осигурување односно до лимитот на покритие.

IV. ОПШТИ ОДРЕДБИ

ПЛАЌАЊЕ НА ПРЕМИЈА

Член 38

(1) Првата рата или еднократната премија за осигурување осигуреникот мора да ја плати при приемот на полисата за осигурување.

(2) Ако е договорено премијата да се плаќа на рати и не се пресметани камати поради одложувањето на плаќањето, при настанувањето на осигурен случај доспеваат за плаќање сите рати на премијата од тековната осигурителна година.

(3) Плаќањето на премијата преку фактура или некој друг документ, каде обично се определува рокот за плаќање на првата премија, се смета дека премијата за осигурување е платена доколку е

плаќањето извршено до рокот на доспевање назначен на фактурата или некој друг документ.

(4) Ако е договорено премијата да се плаќа на рати или за наназад, може да се пресмета редовна камата од износот на премијата, за која е договорено одложување на плаќањето. Ако премијата на рати не е платена до денот на доспевање, може да се пресмета и затезна камата.

(5) Ако премијата е платена по пошта, за ден на плаќање се смета денот кога износот на премијата правилно бил уплатен во пошта. Ако пак премијата е платена со налог, за ден на плаќањето се смета денот кога налогот ќе дојде во банката на осигурувачот.

(6) Доколку за договорениот период на осигурување била определена пониска премија, а осигурувањето, од било која причина, престанало пред истекот на тој период, осигурувачот има право да ја побарува разликата до онаа премија, која осигуреникот би требало да ја плати, ако договорот би бил склучен само за онолку време колку што навистина траел.

(7) Ако договорувачот на осигурувањето, премијата што стасала по склучувањето на договорот не ја плати до стасаноста, ниту тоа го стори некое друго заинтересирано лице, договорот за осигурување престанува според самиот закон - по истекот на рокот од 30 дена од кога на договорувачот на осигурувањето му е врачено препорачано писмо од осигурувачот со известување за стасаноста на премијата, но со тоа што тој рок да не може да истече пред да поминат 30 дена од стасаноста на премијата.

(8) Во случај кога договорот за осигурување престанува да важи заради неплатена премија, осигуреникот мора да ја плати премијата до денот на важењето на договорот. Ако до денот на важењето на договорот за осигурување настанал осигурен случај за кој осигурувачот мора да плати отштета, осигуреникот мора да ја плати целата премија за тековната осигурителна година.

БРАЌАЊЕ НА ПРЕМИЈА

Член 39

(1) Во случај осигурувањето да престане поради продажба или одјавување на возилото, односно поради оштетување, уништување или кражба на возилото од неосигурени ризици на каско осигурувањето, осигурувачот е должен на барање на осигуреникот да ја врати премијата за преостанатиот период на траење на осигурувањето од приемот на писменото барање, ако дотогаш не дошло до осигурен случај. При одјавувањето на возилото од сообраќај, осигурувањето престанува по претходен писмен договор на осигуреникот и осигурувачот.

ДОЛЖНОСТИ НА ОСИГУРЕНИКОТ ПО НАСТАНУВАЊЕ НА ОСИГУРЕНИОТ

СЛУЧАЈ

Член 40

(1) По настанувањето на осигурениот случај осигуреникот мора:

1) веднаш да стори се што е во негова моќ за да го спречи понатамошното настанување на штета, имајќи ги предвид упаствата на осигурувачот;

2) веднаш, но најдоцна во рок од три дена откако дознал за осигурениот случај, да го известат осигурувачот. Ако тој не ја изврши оваа обврска по своја вина во определеното време, должен е да му ја надомести на осигурувачот штетата која би ја имал овој поради тоа;

3) за сите случаи за кои е определено во соодветни прописи, а пред се за случаи како што се: пожар, експлозија, провална кражба, разбојништво, кражба на делови што се во/на возилото и противправно одземање на возилото, сообраќајна несреќа, удар од возило, вандализам, манифестација и демонстрација, веднаш да ја известат полицијата и да наведе кои предмети биле уништени, оштетени, односно исчезнале при настанот на осигурениот случај;

4) во случај на сообраќајна несреќа каде што се причинети телесни повреди или е настаната штета (освен "мала материјална штета") на осигурениот предмет (активирани воздушни перничкиња, оштетени витални делови на возилото за управување и запирање, превртување на

возилото и сл.), осигуреникот е должен да побара непосреден увид на местото на настанот од страна на МВР;

5) да не ја менува состојбата на оштетените, односно уништените предмети, додека не изврши увид преставник на осигурувачот, освен ако промената е потребна во јавен интерес, односно неопходна за да се намали штетата;

6) на осигурувачот да му ги достави сите примероци на оригиналните клучеви.

(2) Осигуреникот мора на осигурувачот да му ги даде сите потребни податоци со кои располага и кои се неопходни за утврдување на причината, обемот и висината на штетата. Осигурувачот може да бара и други докази, а пред се доказ дека осигуреникот кога бил должен да ја извести полицијата за настанувањето на осигурителниот случај, тоа и госторил.

(3) Доколку осигуреникот не ги приложи бараните податоци и докази се смета дека не го докажал настанувањето на осигурителниот случај, односно висината на штетата.

ДОЛЖНОСТИ НА ОСИГУРУВАЧОТ ПО НАСТАНУВАЊЕ НА ОСИГУРЕНИОТ

СЛУЧАЈ

Член 41

(1) По приемот на пријавата за осигурениот случај осигурувачот мора најдоцна во рок од 3 дена да започне со утврдување и проценка на штетата. Доколку тоа не го стори, осигуреникот смее да започне со проценката и отстранување на последиците од штетата, под услов, претходно да ги заштити доказите за настанување на осигурениот случај и обемот на штетата.

(2) Осигурувачот е должен да го исплати надоместот на штетата во договорениот рок кој не може да биде подолг од 14 дена, сметајќи од денот кога добил известување дека настанал осигурен случај.

(3) Ако за утврдување на постоењето на обврската на осигурувачот и нејзиниот износ е потребно извесно време, овој рок почнува да тече од денот кога е утврдено постоењето на обврската на осигурувачот и нејзиниот износ.

(4) Ако износот на обврската на осигурувачот не биде утврден во рокот определен во став 1 на овој член, осигурувачот е должен на барање на овластено лице, да го исплати износот на неспорниот дел од својата обврска на име аванс.

ОСИГУРУВАЊЕ ПО НАСТАПУВАЊЕ НА ОСИГУРЕН СЛУЧАЈ

Член 42

(1) По настапување на осигурен случај, а во зависност од избраниот начин на осигурување и утврдениот надомест од осигурување се применуваат следниве одредби за осигурување после настапување на осигурен случај:

1) При склучено суперпотполно каско, потполно каско, мини каско и каско на паркинг, во осигурен случај при кој осигурениот предмет бил оштетен (делумна штета), договорот за осигурување продолжува без промена.

2) При склучено суперпотполно каско, потполно каско, мини каско и каско на паркинг, во осигурен случај при кој осигурениот предмет е уништен (тотална штета), договорот за осигурување престанува да важи.

3) При склучено каско осигурување на прв ризик, делумно каско осигурување и каско осигурување на возила на поправка во автомеханичарски работилници, во осигурани случаи при кои осигурениот предмет бил оштетен (делумна штета) а утврдениот надомест од осигурување е помал од договорената сума на “прв ризик”, договорот за осигурување продолжува да важи со сума намалена за износот на веќе утврдениот надомест.

4) При склучено каско осигурување на прв ризик, во осигурани случаи при кои осигурениот предмет е уништен (тотална штета) или утврдениот надомест од осигурување е поголем или еднаков од договорената сума на “прв ризик”, или се исплатени две штети, договорот за осигурување престанува да важи.

5) При склучено каско каско осигурување на возила на поправка во автомеханичарски работилници и делумно каско осигурување, во осигурани случаи при кои утврдениот надомест од осигурување од еден штетен настан или збирот на на утврдениите надоместоци од повеќе штетни настани е поголем или еднаков од договорената сума на “прв ризик”, договорот за осигурување престанува да важи.

ПРЕТСТАВКИ ОД ОСИГУРЕНИЦИ

Член 43

(1) Осигуреникот, корисникот на осигурување или трето оштетено лице има право да поднесе претставка до Друштвото за осигурување доколку смета дека Друштвото не се придржува кон одредбите од договорот за осигурување, согласно Законот за супервизија на осигурување.

(2) Друштвото за осигурување е должно да се произнесе по претставката на осигуреникот/корисникот на осигурувањето/трето оштетено лице во рок од 30 дена од денот на поднесување на претставката.

(3) Доколку не е задоволен од одговорот на Друштвото за осигурување или ако Друштвото за осигурување не одлучи и писмено не го извести во рокот од 30 дена од денот на поднесувањето на претставката, осигуреникот/корисникот на осигурување/третото оштетено лице има право да поднесе претставка/жалба до Агенцијата за супервизија на осигурување, согласно Законот за супервизија на осигурување и подзаконските акти донесени врз основа на овој закон.

ПОСТАПКА НА ВЕШТАЧЕЊЕ

Член 44

(1) Секоја од договорните страни може да бара одредени спорни факти да ги утврдат вештачи. Барањето се доставува во писмена форма до другата договорна страна. Ако другата договорна страна се сложува со тоа, се пристапува кон постапка на вештачење.

(2) Секоја договорна страна писмено именува свој вештак. Избраните вештачи пред почетокот на работата избираат трет вештак, како претседател кој не може да биде од редовите на лицата кои се во работен однос со осигурувачот и осигуреникот.

(3) Вештаците му предаваат на осигурувачот и осигуреникот по еден примерок од својот писмен наод во определен рок. Ако наодите на вештаците меѓусебно отстапуваат, осигурувачот, нивните писмени наоди веднаш ќе му ги предаде на третиот вештак, кој своето стручно мислење го дава само во границите на констатациите од двата вештачи.

(4) Констатациите на вештаците се задолжителни за двете страни.

(5) Секоја договорна страна ги сноси трошоците за вештакот што го бира и половина од трошоците за третиот вештак.

НАДЛЕЖНОСТ ВО СЛУЧАЈ НА СПОР

Член 45

(1) Во случај на спор помеѓу договорувачот на осигурувањето - осигуреникот и осигурувачот, надлежен е стварно надлежниот суд според местото на седиштето на осигурувачот.

НАЧИН НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

Член 46

(1) Сите известувања и пријави што договорувачот на осигурувањето е должен да ги направи во смисла на одредбите од овие и други услови на осигурување, задолжително треба писмено да се потврдат ако се направени усно, преку телефон, телеграма или на било кој друг начин.

Како ден на приемот на известувањето, односно пријавата ќе се смета денот кога е примено известувањето, односно пријавата. Ако известувањето односно пријавата се испраќа препорачано, како ден на приемот ќе се смета денот на предавањето во пошта.

(2) Спогодбите што се однесуваат на содржината на договорот важат само ако писмено се склучени.

ИЗМЕНИ НА УСЛОВИТЕ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ И ТАРИФАТА НА ПРЕМИИ

Член 47

(1) Ако осигурувачот ги измени Условите за осигурување или Тарифата на премии, должен е за тоа писмено, или на друг погоден начин, да го извести договоруваачот на осигурувањето најдоцна шеесет дена пред истекот на тековната година на осигурувањето.

(2) Договорувачот на осигурувањето има право да го откаже договорот за осигурување во рок од шеесет дена од денот на приемот на известувањето. Во тој случај, договорот за осигурување престанува да важи со истекот на тековната година на осигурувањето.

(3) Ако договоруваачот на осигурувањето не го откаже договорот за осигурување во рокот од став 2 од овој член, договорот за осигурување во почетокот на наредниот период на осигурувањето се менува во сообразност со извршените измени во Условите за осигурување, односно Тарифата на премии.

ПРОМЕНА НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ

Член 48

(1) Осигуреникот е должен да го извести осигурувачот за: промена на адресата на живеење, односно седиштето, промена на своето име или презиме, односно називот на фирмата, промена на трансакциска сметка, промена на телефонски број за контакт, во рок од 15 дена од денот на настанување на промената.

(2) Доколку осигуреникот ги променил личните податоци наведени во точка 1 од оваа одредба, а за тоа не го известил осигурувачот, осигурувачот известувањето кое мора да му го соопшти на осигуреникот ќе го испрати на адресата на неговото последно живеалиште или седиште или ќе го адресира на последното познато име и презиме, односно назив на фирма.

(3) Во случај кога обидот да се достави препорачаната пратка до осигуреникот нема да биде успешен (поради преселување или одбивање да се прими), осигурувачот вратената пратка ќе ја смета како уредно доставена и ќе ја депонира во своето седиште. Осигуреникот се согласува дека вратените недоставени пратки се сметаат за примени од денот на првиот обид за доставување и дека е запознат со содржината на пратката.

ЦЕЛИ НА ОБРАБОТКА НА ЛИЧНИ ПОДАТОЦИ

Член 49

Осигурувачот за целите за склучување на договор за осигурување, како и исполнување на обврските кои што произлегуваат од договорот за осигурување обработува лични податоци на договоруваачот на осигурувањето односно осигуреникот. Дополнително Осигурувачот обработува и лични податоци на договоруваачот на осигурувањето односно осигуреникот и за маркетинг услуги, за асистентски услуги и други помошни услуги кои се нудат на корисниците.

За целите наведени во претходниот став, се обработуваат само неопходните лични податоци на договарачот на осигурување, односно осигуреникот. Категориите на личните податоци кои се обработуваат зависат од класата на осигурување, но најчесто тоа се идентификациони податоци, контакт податоци, здравствени податоци, податоци за возило, податоци за имот и слично.

ЗАКОНСКИ ОСНОВИ ЗА ОБРАБОТКА НА ЛИЧНИ ПОДАТОЦИ

Член 50

Обработката на личните податоци за склучување и извршување на договорот за осигурување е неопходен услов за склучување на договорот, а со закон е пропишана должноста на договарачот на осигурувањето да го извести Осигурувачот за сите околности што се значајни за проценка на ризик, а кои не би можело да му бидат непознати. Доколку договоруваачот

на осигурувањето прикрие некои од информациите коишто му се потребни на Осигурувачот за склучување или извршување на договорот за осигурување или за да ги исполни своите законски обврски, Осигурувачот нема да може да ги исполни своите договорни или законски обврски, ниту да го склучи договорот со договарачот на осигурувањето.

Осигурувачот обработува лични податоци и заради исполнување на своите законски обврски во согласност со релевантните прописи со кои се уредува работењето на Осигурувачот.

Законски основ за обработка на лични податоци претставува и легитимниот интерес на Осигурувачот, освен ако интересите или основните слободи и права на субјектот на личните податоци не преовладуваат над легитимните интереси на Осигурувачот.

Легитимните интереси врз основа на кои Осигурувачот врши обработка на лични податоци, вообичаено се од комерцијална природа, како на пример правото на постојан развој на квалитетот на услуги и подобрување на деловните процеси, одржување на безбедноста на информацискиот систем, снимање на гласовни разговори, на начин што не може да наштети на интересите, слободите и правата на корисниците на услугите.

Во одредени случаи, Осигурувачот обработува лични податоци само доколку има согласност од лицето кому се однесуваат личите податоци т.н. субјект на лични податоците. Обработката на лични податоци врз основа на согласност се користи, на пример за целите на истражување на задоволството, маркетинг на производи.

НАЧИН НА ОБРАБОТКА НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ

Член 51

Осигурувачот личните податоци на осигуреникот/договорувач на осигурување ги обработува и ги споделува со трети страни, како неговите акционери, членови на органите за управување и своите вработени, матичната компанија Сава Пе Dunajska Cesta 56 1000 Ljubljana, на реосигурителните компании, доктори цензори, брокери и агенти, со цел да ја исполни обврската од договорот за осигурување, како и со други органи и лица кои, согласно природата на работата вршат увид, односно обработка на личните податоци во согласност со Законот.

Со секоја од страните со кои што Осигурувачот разменува лични податоци на своите корисници се склучени соодветни договори со кои се гарантира безбедноста на личните податоци.

Член 52

Личните податоци кои се обработуваат заради исполнување на договорот за осигурување или за преземање активности пред склучување на договорот на барање на субјектот на личните податоци, или за други цели врз основа на согласност, Осигурувачот може да ги чува и во електронска и во хартиена форма. Сите податоци за договарачот на осигурувањето и осигуреникот, Осигурувачот ги обработува како деловна тајна, со примена на соодветни технички и организациски мерки со цел обработката на личните податоци да биде законита.

РОКОВИ ЗА ЧУВАЊЕ НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ

Член 53

Осигурувачот ги чува личните податоци се до исполнување на целта за којашто се собрани и до исполнување на сите договорни права и обврски, односно до истекот на законски пропишаните рокови. Рокот во кој ќе се чуваат личните податоци зависи од законската обврска за чување на податоците, видот на склучениот договор за осигурување, времетраењето на договорот, обработка на барања за оштета, како и роковите за застареност на побарувањата.

ПРЕНОС НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ

Член 54

Член 59

Личните податоци вообичаено се обработуваат во Р. С. Македонија. Личните податоци ќе бидат достапни и на примателите во трети земји или меѓународни организации тогаш кога тоа е потребно за склучување и извршување на договорите за осигурување (на пр. за реосигурување, при барања за штета случена во друга држава, и слично) само доколку од страна на Европската Унија или Агенцијата за заштита на личните податоци е утврдено дека во конкретната држава постои соодветно ниво на заштита на личните податоци.

Доколку во третата држава или меѓународна организација не постои соодветно ниво на заштита на лични податоци, Осигурувачот ќе може да го изврши преносот само доколку обезбеди соодветни мерки за заштита на овие податоци во согласност со законот.

ПРАВА НА СУБЈЕКТИТЕ НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ

Член 55

Во согласност со Законот за заштитата на личните податоци, субјектот на податоците ги има следниве права:

- право на пристап до личните податоци;
- право на исправка на неточни или нецелосни лични податоци;
- право на бришење;
- право на ограничување на обработката;
- право на преносливост на податоците;
- право на приговор, опишано во член 56 од овие услови
- право на повлекување на согласноста за обработка на лични податоци, кога обработката е заснована на согласност.

Овие права субјектот на личните податоци може бесплатно да ги оствари контактирајќи го Офицер за заштита на личните податоци на следниот емаил: ozlr@sava.mk, преку пошта на адресата на САВА Осигурување АД Скопје ул. Загребска бр. 28А Скопје, или лично во просториите на САВА Осигурување.

Осигурувачот го правото да бара дополнителни информации од барателот за да го потврди неговиот идентитет, со цел да ги заштити правата и приватноста на барателот.

Член 56

Доколку субјектот на податоците дал согласност за обработка на лични податоци, тој може да ја повлече согласноста во секое време, целосно или делумно, во согласност со Законот за заштита на личните податоци, со тоа што повлекувањето на согласноста не влијае на законитоста на обработката на личните податоци пред повлекување на согласноста. Осигурувачот личните податоци кои ги обработува врз основа на согласност, ќе престане да ги обработува во најбрз можен рок по добивањето на известувањето за повлекување на согласноста.

Член 57

Корисникот на услугата за осигурување има право да поднесе приговор на обработката која што се заснова на легитимен интерес на Осигурувачот, вклучувајќи и профилирање. Доколку корисникот на услугата се уште смета дека личните податоци не се обработуваат согласно законот, може да се поднесе барање до Агенцијата за заштита на личните податоци.

Член 58

Со потпишување на полисата за осигурување договорувачот на осигурување потврдува дека пред собирањето на личните податоци од страна на овластеното лице на Осигурувачот, е запознаен со целите и законските основи на обработка на личните податоци, начинот на обработка на личните податоци, како и обврската Осигурувачот да ги обработува личните податоци во согласност со Законот за заштита на личните податоци.

НАДЛЕЖЕН ОРГАН

Надлежен орган за супервизија врз работењето на друштвото за осигурување е Агенцијата за супервизија на осигурување, до која Осигуреникот/корисникот на осигурувањето/третото оштетено лице може да достави претставка/жалба во однос на друштвото за осигурување согласно Законот за супервизија на осигурување.

КЛАУЗУЛА ОСИГУРИТЕЛНО ПОКРИТИЕ ЗА ЗАМЕНСКО ВОЗИЛО

Член 59-а

Составен дел на овие Услови за каско осигурување на моторни и шински возила е клаузулата за осигурително покритие за заменско возило.

ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Член 60

Овие Услови влегуваат во сила со денот на донесувањето, а ќе се применуваат од 01.09.2023 година. Со започнување на примена на овие услови, престануваат да важат Условите за каско осигурување на моторни и шински возила број 02-20225/11 од 01.07.2021 година.

V. КЛАУЗУЛА – ОСИГУРИТЕЛНО ПОКРИТИЕ ЗА ЗАМЕНСКО ВОЗИЛО

Осигурителното покритие за заменско возило:

- може да се склучи како дополнително покритие само за патнички моторни возила кои имаат склучено суперпотполно или потполно каско осигурување и ги покрива трошоците за наем на заменско возило само во случај кога осигуреното возило е уништено или оштетено поради било која осигурена опасност од суперпотполното или потполното каско осигурување.

- важи само во случај кога е пресметана дополнителна премија за осигурување и на полисата за каско осигурување е наведено ова дополнително покритие.

Кога осигуреното возило е оштетено, ова осигурување ги покрива трошоците за наем на заменско возило за време додека осигуреното возило е на поправка. Времето потребно за поправка на осигуреното возило го одредува осигурувачот на база на фабрички или Еуротакс нормативи. За еден ден поправка се сметаат 8 (осум) работни саати при што еден работен саат над 8 (осум) саати односно над повеќекратникот од 8 се смета за нов работен ден.

Кога осигуреното возило е уништено или исчезнато, осигурувањето ги покрива трошоците за наем на заменско возило се додека осигуреникот не набави ново возило или исчезнатото возило не биде пронајдено, но најмногу до 10 дена.

Со ова осигурување се покриени трошоците за наем на исто или слично возило но најмногу возило со должина до 4 метри и работна зафатнина до 1400 ccm³. Трошоците за наем на заменско возило се ограничени само на трошокот за наем, додека сите останати трошоци поврзани со експлоатација и користење на заменското возило не се опфатени со осигурувањето.

Осигурувачот ги надоместува трошоците за наем на заменско возило врз основа на доставени сметки издадени од страна на изнајмувачот на возилото.

Доколку осигуреникот го користи заменското возило за период пократок од периодот кој имал право да го користи според оваа клаузула, осигурувачот ќе ги надомести трошоците за наем само за времетраење на наемот.

Осигурително покритие за заменско возило не може да склучат лица кои имаат дејност издавање возила под наем за возилата што ги издаваат (rent a car и сл.) како и лицата кои обавуваат taxi дејност.

Во случај кога поради исклучувањата и ограничувањата во условите за каско осигурување на осигуреникот не му следи исплата на штета по каско осигурување, осигуреникот го губи и правото на ова осигурување за заменско возило. Доколку губењето на правото на надомест на штета по

полисата за каско осигурување се утврди откако осигуреникот го искористил правото на заменско возило, трошоците за наем на заменско возило паѓаат на товар на осигуреникот односно осигурувачот има право од осигуреникот да бара поврат на трошоците кои ги направил за заменско возило.

За се што не е предвидено со оваа клаузула се применуваат одредбите од условите за каско осигурување на моторни и шински возила.

SAVA осигурување, а.д. Скопје
Одбор на директори
Претседател
Рок Мољк